

**LÄMMINVERISTEN RATSUHEVOSTEN, PONIEN,
ISLANNINHEVOSTEN JA VUONOHEVOSTEN
JALOSTUSOHJESÄÄNTÖ**

SISÄLLYSLUETTELO

I JOHDANTO	4
II RODUT JA JALOSTUSTAVOITTEET	6
III REKISTERÖINTI	7
1 Rekisteri	7
2 Tunnistus	7
3 Rekisteritiedot	8
IV YKSILÖARVOSTELU	9
1 Nuorten hevosten ja ponien arvostelu	9
2 Kantakirjaus	10
2.1 Kantakirjat ja polveutumisvaatimukset	10
2.2 Kantakirjausehdot	12
2.3 Rakenne- ja suoritusvaatimukset kantakirjauksessa	12
3 Lautakunnat	15
3.1 Tamma- ja varsalautakunta	15
3.2 Orilautakunta	15
3.3 Esteellisyys	15
V JÄLKEÄISARVOSTELU	16
VI ERITYISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ	16
VII LIITTEET	
1 Rotumääritelmät ja rotukohtaiset poikkeukset	
2 Hyväksytyt polveutumiskantakirjat	
3 Jalostusta haittaavat yleisimmät viat ja sairaudet	
4 Suoritusluokkaan vaadittavat kilpailutulokset	
5 Suorituskyvynkokeen yksityiskohdat	
6 Suorituskyvynkokeen korvaavat kilpailusuoritukset	
7 Kilpailusuoritusvaatimukset uusintatarkastuksessa	
8 Palkitsemisperusteet jälkeläisarvostelussa	

I JOHDANTO

Jalostuksen tarkoituksena on valita perimältään parhaimmat vanhemmat tuottamaan seuraavan sukupolven eläimiä. Ratsuhevosten, ponien, islanninhevosten ja vuonohevosten jalostustavoitteet pohjautuvat rotumääritelmiin.

Jalostustyön edellytyksenä on eläinten tunnistaminen ja rekisteröinti yksilöllisellä rekisterinumerolla perusrekisteriin, johon kerätään myös jalostuksen kannalta oleellisia tuloksia. Jalostusvalinnassa käytetään hyväksi sekä yksilö- että jälkeläisarvostelua. Yksilöarvostelussa hevosta tai ponia arvioidaan sen omien ja jälkeläisarvostelussa jälkeläisten tulosten perusteella. Yksilöarvostelu riittää kuvaamaan eläimen jalostusarvoa silloin, kun kyseessä on hyvin periytyvä ominaisuus. Jälkeläisarvostelu on luotettavin valintamenetelmä ja vertailu eläinten välillä on syytä tehdä jälkeläisten avulla silloin, kun ominaisuus on heikosti periytyvä.

Hevosten ja ponien yksilöarvostelu tapahtuu näyttelyissä, joissa ne voivat saada arvostelutuloksia nuorina hevosina varsanäyttelyissä, ja 4-vuotiaina ja vanhempina kantakirjaustilaisuuksissa, jolloin arvostelu on myös valintaa jalostukseen sekä jalostushevosten rekisteriin. Nuorilla hevosilla ja poneilla yksilöarvostelu sisältää näyttelyissä rakenteen ja liikkeiden arvostelun. Yksilöarvostelu sisältää kantakirjattavilla tammoilla sekä poni- ja vuonohevosoriilla rakenteen ja liikkeiden arvostelun lisäksi myös ratsastus- ja/tai ajokokeen. Ratsuhevosoriiden suorituksia arvioidaan suorituskvynkokeen avulla. Kaikkien hevosten ja ponien tulee olla terveitä eikä niissä saa olla jalostusta haittaavia perinnöllisiä vikoja. Oriiden jalostusarvostelu sisältää myös terveystarkastuksen.

Yksilöarvosteluun kuuluu myös kilpailusoritusten huomioon ottaminen, minkä perusteella hevonen tai poni voi saada suoritusluokastaan merkinnän.

Oriin jälkeläisarvostelu tapahtuu uusintatarkastuksessa enintään viiden vuoden välein ja ori voidaan palkita jälkeläistensä perusteella jalostusarvokirjaimella. Tamma voidaan myös palkita jälkeläistensä perusteella jalostusarvokirjaimella. Tamman ja oriin jälkeläisarvostelu perustuu jälkeläisten näyttely- ja kilpailutuloksiin.

Kaavio lämminveristen ratsuhevosten, ponien, islanninhevosten ja vuonohevosten jalostusohjelmasta

Tammat

Jälkeläisarvostelu kantakirjatammat
Jalostusarvokirjain

Yksilöarvostelu 4-vuotiaat ja vanhemmat tammat
Kantakirjaus tammanäyttelyssä
Islanninhevokset islanninhevosnäyttelyssä

Yksilöarvostelu 1–3-vuotiaat tammat
Nuorten arvostelu varsanäyttelyssä
Islanninhevokset islanninhevosnäyttelyssä

Oriit

Yksilö- ja jälkeläisarvostelu kantakirjaoriitit
Uusintatarkastus orinäyttelyssä
Jalostusarvokirjain

Yksilöarvostelu 4-vuotiaat ja vanhemmat ratsuhevosoriitit
Kantakirjaus orinäyttelyssä

Yksilöarvostelu 4-vuotiaat ja vanhemmat ponioriitit
4–5-vuotiaat jalostusarvostelu orinäyttelyssä
6-vuotiaat ja vanhemmat kantakirjaus orinäyttelyssä

Yksilöarvostelu 4-vuotiaat ja vanhemmat vuonohevosiitit
4-vuotiaat jalostusarvostelu orinäyttelyssä
5-vuotiaat ja vanhemmat kantakirjaus orinäyttelyssä

Yksilöarvostelu 4-vuotiaat ja vanhemmat islanninhevosiitit
Kantakirjaus islanninhevosnäyttelyssä

Yksilöarvostelu 3-vuotiaat oriitit
Jalostusarvostelu orinäyttelyssä
Islanninhevosiitit islanninhevosnäyttelyssä

Yksilöarvostelu 1–2-vuotiaat oriitit
Nuorten arvostelu varsanäyttelyssä
Islanninhevokset islanninhevosnäyttelyssä

II RODUT JA JALOSTUSTAVOITTEET

Jalostustavoitteissa määritellään kunkin rodun tärkeimmät päämäärät, joihin jalostusohjesäännön mukaisessa kasvatuksessa tulee pyrkiä. Jalostusohjesäännön mukainen arvostelu ja valinta pohjautuvat määritettyihin jalostustavoitteisiin.

Ratsuhevoset

Angloarabialainen täysiverihevonon

Tavoitteena on tuottaa sopusuhtainen, kestävä ja jalo urheiluhevonen, jolla on hyvä ratsastettavuus ja suorituskyky kaikissa ratsastuksen lajeissa.

Arabialainen täysiverihevonon

Tavoitteena on jalostaa hyvää arabihevostyyppiä ja kansainvälistä rotumääritelmää edustavia hevosia, jotka sopivat monipuoliseen hevosurheilukäyttöön.

Englantilainen täysiverihevonon

Tavoitteena on tuottaa jalo ja rakenteeltaan sopusuhtainen täysiverihevonon, joka soveltuu ratsastuksen eri lajeihin.

Suomalainen puoliverihevonon (Finnish Warmblood, FWB)

Tavoitteena on jalostaa suorituskykyinen hevonen, joka tyyppiltään, rakenteeltaan, liikkeiltään, luonteeltaan ja kestävyydeltään on kansainvälisesti kilpailukykyinen.

Ponit

Connemaraponi

Tavoitteena on tuottaa alkuperämaan rotumääritelmän ja polveutumisvaatimukset täyttäviä, ratsastusurheilun eri lajeihin sekä valjakkoajoon soveltuvia puhdasrotuisia poneja. Niiden tulee olla helposti käsiteltäviä, hyväluonteisia, terveitä, rakenteeltaan virheettömiä ja sekä lasten että aikuisten käyttöön soveltuvia.

Newforestponi

Tavoitteena on tuottaa alkuperämaan rotumääritelmän ja polveutumisvaatimukset täyttäviä puhdasrotuisia poneja. Niiden tulee olla rakenteensa, liikkeidensä ja luonteensa puolesta sopivia monipuoliseen hevosurheilukäyttöön. Erityistä huomiota tulee kiinnittää alkuperäisen newforestponin tyyppin säilyttämiseen.

Russpani

Tavoitteena on tuottaa alkuperämaan rotumääritelmän mukainen, rakenteeltaan vahva, lasten ja aikuisten käyttöön sopiva poni, jolla on hyvä luonne ja joka sopii monipuoliseen ratsastus-, ravi- ja ajokäyttöön. Jalostuseläimellä tulee edellä mainittujen ominaisuuksien lisäksi olla hyvä hedelmällisyys.

Shetlanninponi

Tavoitteena on terve rodun alkuperämaan periaatteiden ja rotumääritelmän mukainen poni. Jalostuksessa otetaan huomioon rodun eri käyttötarkoitukset ratsu-, valjakko- ja raviponina.

Suomalainen ratsuponi

Tavoitteena on tuottaa lähellä enimmäissäkäkorkeutta 148 cm olevia Suomen Hipoksen vahvistaman ratsuponiohjelman mukaisia poneja, jotka rakenteensa, liikkeidensä ja luonteensa puolesta soveltuvat kaikkiin ratsastuksen lajeihin.

Welshponi

Tavoitteena on kasvattaa alkuperämaan jalostustavoitteiden ja rotumääritelmien mukaisia, terveitä, rakenteeltaan virheetömiä, luonteeltaan ja ominaisuuksiltaan kaikkiin ratsastuksen lajeihin sekä ajoon soveltuvia welshponeja.

Islanninhevonen

Tavoitteena on tuottaa kansainvälisen kattojärjestön The International Federation of Icelandic Horse Associations'n (FEIF) jalostustavoitteen mukaisia puhdasrotuisia, terveitä, hedelmällisiä ja kestäviä 4- ja 5-käyntisiä askellajihevosaia niin kilpailu- kuin harrastuskäyttöön. Hevosten tulisi rakenteeltaan ja luonteeltaan olla askellajiratsastukseen soivia.

Vuonohevonen

Tavoitteena on kasvattaa tyypiltään alkuperämaan rotumääritelmän mukaisia hevosia, joilla on tarkoituksenmukainen rakenne, monipuoliset käyttöominaisuudet, hyvä luonne ja kestävyys.

Rotumääritelmät ks. Liite 1.

III REKISTERÖINTI

1. Rekisterit

Suomen Hippos ry pitää ratsuhevosten, ponien, islannin- ja vuonohevosten rekisteriä. Lisäksi on ns. tilastorekisteri hevosille, joiden polveutumistiedot eivät ole luotettavia tai noudata rodun alkuperämaan vaatimuksia.

Suomen Hippos ry rekisteröi Suomessa syntyneet ja maahantuodut hevoset ja ponit. Suomessa syntyneet hevoset on ilmoitettava rekisteröitäväksi syntymävuonnaan. Jos hevonen on syntynyt loka-joulukuun aikana, voi ilmoituksen tehdä seuraavana vuonna. Maahantuodut hevoset ilmoitetaan rekisteröitäväksi kahden kuukauden kuluessa tuontipäivästä. Myöhästyneestä ilmoituksesta peritään korotettu rekisteröintimaksu.

Ks. Rotukohtaiset poikkeukset liite 1.

2. Tunnistus

Suomen Hippos ry:n hyväksymä tunnistaja tunnistaa hevosen rekisteröintiä varten. Suomessa syntyneillä hevosilla ja poneilla tunnistuslomakkeeseen liitetään alkuperäinen syntymätodistus sekä tuontihevosilla ja -poneilla virallisen järjestön antama rekisteritodistus ja tunnistamisasiakirja tai hevospassi. Tiedot mahdollisista omistajanvaihdoksista on liitettävä mukaan kaikissa rekisteröinneissä.

Maahantuotuja täysiverihevosia ei rekisteröidä ilman keskusjärjestön antamaa vientitodistusta.

Suomessa syntyneiden hevosten ja ponien polveutumisen oikeellisuus tarkistetaan polveutumismäärityksellä.

3. Rekisteritiedot

Rekisteriin merkitään hevosesta seuraavat tiedot:

1. Nimi
2. Rekisterinumero
3. Sukupuoli
4. Syntymäaika ja -paikka (-maa)
5. Rotu
6. Väri, merkit ja muut tuntomerkit
7. Polveutuminen
8. Alkuperäistunnus
9. Kasvattaja (emän omistaja varsan syntyessä tai emän vuokraaja Suomen Hippos ry:n hyväksymän sopimuksen mukaan)
10. Omistajan nimi ja osoite

Nimi

Suomessa tai muualla rekisteröityä nimeä ei voi muuttaa. Myöhemmin käyttöön otetun kasvattajanimen voi lisätä aikaisemmin rekisteröidyn hevosen nimeen omistajan suostumuksella. Hevosta ei voi nimetä yrityksen tai tuotemerkin mukaan. Suomen Hippoksella on oikeus olla rekisteröimättä nimeä, joka on hyvän tavan vastainen, aiheuttaa sekaannusta aiemmin rekisteröidyn nimen kanssa tai on suojattu kasvattajan nimi. Syntymämaan tunnus lisätään tuontihevosen nimen perään, kuitenkin selvästi nimestä erilleen.

Rekisteritodistus / Hevospassi

Hevosen omistajalle annetaan rekisteröinnistä hevospassi, joka luovutetaan hevosen mukana sen siirtyessä uudelle omistajalle.

Kadonneen tai tuhoutuneen rekisteritodistuksen tai hevospassin tilalle Suomen Hippos ry antaa pyynnöstä uuden, kun alkuperäisen katoamisesta on annettu luotettava selvitys, ja se on kuulutuksella mitätöity.

Poistoilmoitus

Hevosen omistajan on tehtävä poistoilmoitus Suomen Hippokseen välittömästi, kun hevonen on kuollut tai viety pysyvästi maasta.

Omistajanvaihdos

Hevosen uuden omistajan on ilmoitettava rekisterinpitäjälle omistajanvaihdoksesta kirjallisesti 14 vuorokauden kuluessa vaihdoksesta. Ilmoituksessa on oltava sekä ostajan että myyjän allekirjoitus.

IV YKSILÖARVOSTELU

Yksilöarvosteluun tarvittavia tuloksia kerätään näyttelyissä, joissa hevosia ja poneja arvostellaan rakenteen ja suoritusten perusteella. 1–3-vuotiaita hevosia ja poneja voidaan esittää varsanäyttelyissä.

Hevosia ja poneja voidaan tarjota kantakirjaan rodusta riippuen aikaisintaan 4–6-vuotiaana. Tämä tapahtuu tamma-, ori- tai islanninhevosenäyttelyssä.

4-vuotiaan tai vanhemman ruunan voi esittää tamma- ja varsanäyttelyssä kerran vanhempien jälkeläisarvostelua varten.

Islannin- ja vuonohevonon ks. Rotukohtaiset poikkeukset Liite 1.

1. Nuorten hevosten ja ponien arvostelu

1–3-vuotiaat hevoset ja ponit arvostellaan Suomen Hippos ry:n järjestämissä tai hyväksymissä näyttelyissä. Arvosteluun saavat osallistua puhdasrotuiset ja ratsuponi-ohjelman mukaiset yksilöt, jotka polveutuvat Suomen Hippos ry:n hyväksymistä kotimaisista tai ulkomaisista oriista.

Arvostelukohteet

1-vuotiaiden varsojen arvostelu jakaantuu seuraaviin kohtiin:

1. tyyppi, pää, kaula ja runko
2. jalat ja kaviot sekä liikkeiden säännöllisyys
3. käynti- ja raviliikkeet

Jokaisesta kohdasta annetaan 4–10 pistettä. Kokonaispistemäärän perusteella 1-vuotias varsa voidaan palkita I, II tai III palkinnolla seuraavasti:

Palkintoluokat:

- I palkinto 24–30 pistettä
- II palkinto 21–23 pistettä
- III palkinto 18–20 pistettä

2- ja 3-vuotiaat hevoset ja ponit voidaan palkita I, II tai III palkinnolla, jolloin arvostelukohdat ovat seuraavat:

1. tyyppi
2. pää, kaula ja runko
3. jalat ja kaviot sekä liikkeiden säännöllisyys
4. käyntiliikkeet
5. raviliikkeet

Jokaisesta kohdasta annetaan 4–10 pistettä. Kokonaispistemäärän perusteella varsa voidaan palkita I, II tai III palkinnolla seuraavasti:

Palkintoluokat:

- I palkinto 40–50 pistettä
- II palkinto 35–39 pistettä
- III palkinto 30–34 pistettä

Mikäli varsa saa jostakin kohdasta alle 5 pistettä, sitä ei palkita.

Islanninhevokset palkitaan I, II tai III palkinnolla soveltaen FEIF:n sääntöjä.

Arvostelu merkitään hevosen rekisteritodistukseen tai hevospassiin.

Kolmevuotiaan oriin jalostukseen hyväksyminen

Kolmevuotias hevos- tai poniori voidaan hyväksyä määräajaksi jalostukseen sen läpäistävä esitarkastuksen hyväksytysti. Kolmevuotiaat oriit arvostellaan orinäyttelyssä.

Oriilla jalostukseen hyväksyminen on aina määräaikaista. Esitarkastuksessa hyväksytty täysiveri- tai puoliveriori voidaan hyväksyä kolmevuotiaana yhdeksi, poniori kolmeksi ja vuonohevosori kahdeksi vuodeksi jalostukseen.

Esitarkastuksessa arvostellaan oriin rakenne, liikkeet, terveys ja luonne. Kolmevuotiaiden ratsuhevosoriiden esitarkastus sisältää irtohypyty- ja askellajikokeen. Kolmevuotiaiden vuonohevosoriiden esitarkastus sisältää ajokokeen.

Em. arvosteltavien ominaisuuksien lisäksi oriin tulee täyttää polveutumisvaatimukset ks. 2.1 ja kantakirjausehdot ks. 2.2, kohdat 1, 3 ja 4.

Palkintotodistus

I palkinnon hevosille ja poneille annetaan palkintotodistus.

2. Kantakirjaus

Kantakirjaan hyväksyminen on oriin tai tamman hyväksyminen jalostushevosten rekisteriin. Oriin tultua hyväksytyksi kantakirjaan, se hyväksytään jalostukseen määräajaksi. Tamman tultua hyväksytyksi kantakirjaan, se hyväksytään jalostukseen. Mikäli ori uusintatarkastuksessa yksilö- ja jälkeläistuloksiltaan täyttää jalostusoriille asetettavat vaatimukset, hyväksytään se edelleen jalostukseen. Jalostusori on jalostusohjesäännön mukaisesti arvosteltu, jalostukseen hyväksytty ori, joka täyttää ohjesäännön mukaiset vähimmäisvaatimukset. Yksilön sukutaulussa oleva isäori on jalostusori, kun sillä on ollut ko. yksilön siitoshetkellä jalostukseenkäyttöoikeus.

Kantakirjaan voi tarjota hyväksytyistä polveutumiskantakirjoista polveutuvia hevosia ja poneja aikaisintaan 4–6-vuotiaana. Hevosten ja ponien kantakirjausarvostelu noudattaa jalostustavoitteita ja rotumääritelmiä. Suomen Hippos ry vahvistaa vuosittain kantakirjauksessa hyväksyttävät polveutumiskantakirjat. Ks. Liite 2 Hyväksytyt polveutumiskantakirjat.

2.1 Kantakirjat ja polveutumisvaatimukset

Suomen Hippos ry pitää lämminveristen ratsuhevosten, ponien, islanninhevosten ja vuonohevosten oriista ja tammoista seuraavia kantakirjoja:

- A. Täysiverihevososen kantakirja**, joka sisältää angloarabialaisen, arabialaisen ja englantilaisen täysiverihevososen kantakirjat.
- B. Suomalaisen puoliverisen kantakirja**, joka jakautuu polveutumisen osalta pääkantakirjaan, kantakirjaan ja esikantakirjaan.

Polveutumisvaatimukset:

1. Pääkantakirja

Oriin ja tammam tulee olla merkitty hyväksytyyn ulkomaiseen pääkantakirjaan tai niillä on oltava neljä rekisteröityä sukupolvea sekä jalostukseen hyväksytyt isät neljässä polvessa.

2. Kantakirja

Tammam tulee olla merkitty hyväksytyyn ulkomaiseen kantakirjaan tai tammalla tulee olla vähintään kolme rekisteröityä sukupolvea sekä jalostukseen hyväksytyt isät kolmessa polvessa.

3. Esikantakirja

Tammalla tulee olla vähintään kaksi rekisteröityä sukupolvea sekä jalostukseen hyväksytyt isät kahdessa polvessa.

- C. Ponien kantakirja**, joka jakautuu polveutumisen osalta kantakirjaan ja esikantakirjaan.

Polveutumisvaatimukset:

1. Kantakirja

Oriilla ja tammalla tulee olla vähintään kolme rekisteröityä sukupolvea ja jalostukseen hyväksytyt isät kolmessa polvessa, tai oriin ja tammam tulee olla merkitty alkuperämaan kantakirjaan.

2. Esikantakirja

- a) Tammalla tulee olla vähintään kaksi rekisteröityä sukupolvea ja jalostukseen hyväksytyt isät kahdessa polvessa.
- b) Rotukohtaisesti esikantakirjaan voidaan merkitä alkuperämaan esikantakirjaa vastaavaan osastoon hyväksyttävät ponit.

Connemara	kantakirja esikantakirja
Newforest	kantakirja esikantakirja
Russ	kantakirja esikantakirja
Shetland	kantakirja
Suomalainen ratsuponi	kantakirja esikantakirja

Welsh kantakirja
(osastot A, B, C ja D) esikantakirja

Welshpartbred kantakirja

D. Islanninhevosen kantakirja

Polveutumisvaatimukset ks. Liite 1 Rotukohtaiset poikkeukset.

E. Vuonohevosen kantakirja

Polveutumisvaatimukset ks. Liite 1 Rotukohtaiset poikkeukset.

2.2 Kantakirjausehdot

Kantakirjaan merkittävältä hevoselta ja ponilta vaaditaan seuraavaa:

Oriit ja tammät

1. Sen tulee olla rekisteröity.
2. Sen tulee olla vähintään 4-vuotias, ponioriin vähintään 6-vuotias ja vuonohevosiin vähintään 5-vuotias.
3. Sen tulee olla terve, eikä siinä saa olla jalostusta haittaavia vikoja. Oriin jalat tulee röntgenkuvata ohjeiden mukaan perinnöllisten vikojen poissulkemiseksi. Ks. Liite 3.
4. Sen polveutumisen oikeellisuus tarkistetaan polveutumismäärityksellä.

2.3 Rakenne- ja suoritusvaatimukset kantakirjauksessa

Mitat

Kantakirjaustilaisuudessa mitataan vähintään seuraavat mitat:

1. säkäkorkeus
2. lautaskorkeus
3. rinnanympäryys
4. etusäären ympäryys

Arvostelu

Täysiveri- ja puoliverihevoisten, ponien ja vuonohevosten rakenne ja liikkeet arvostellaan kantakirjaustilaisuudessa seuraavista kohteista:

1. tyyppi
2. pää, kaula ja runko
3. jalat ja kaviot sekä liikkeiden säännöllisyys
4. käyntiliikkeet
5. raviliikkeet

Jokaisesta kohdasta annetaan 4–10 pistettä. Ori ja tamma hyväksytään kantakirjaan yhteispistemäärän ja kokonaisarvostelun perusteella. Ori palkitaan I tai II ja tamma I, II tai III palkinnolla.

Kantakirjauksen pistevaatimukset ovat seuraavat:

Oriit

I palkinto vähintään 40 pistettä

Hevosoriit:

II palkinto vähintään 37 pistettä

Ponioriit:

II palkinto vähintään 38 pistettä

Ratsuhevosoriin on rakennearvostelussa saavutettava vähintään 37 pistettä. Mikään arvostelukohta ei saa olla alle 7 pistettä. Mikäli ori saavuttaa rakennearvostelussa vähimmäispistemäärän 37, asetetaan sen suorituskyvylle korkeammat vaatimukset kuin yli 37 pistettä saavuttaneelle oriille.

Ponioriin on rakennearvostelussa saavutettava vähintään 38 yhteispistettä, eikä mikään arvostelukohta saa olla alle 7. Ponioriin tyyppipisteiden tulee olla vähintään 8.

Tammat

I palkinto vähintään 40 pistettä

II palkinto vähintään 35 pistettä

III palkinto vähintään 30 pistettä

Jos tamma saa jostakin kohdasta alle 5 pistettä tai jää kokonaispistemäärältään alle 30, sitä ei hyväksytä kantakirjaan. Kantakirjaustilaisuudessa hylätty tamma voidaan esittää uudelleen kerran, kuitenkin aikaisintaan seuraavana vuonna.

Diplomi myönnetään tammalle, jonka kokonaispistemäärä on vähintään 40. Mikään arvostelukohta ei saa olla alle 7.

Lautakunta voi esittää kantakirjausluokan korottamista yhdellä luokalla, jos hevosen liikepisteet ovat 9–10 tai ponin tyyppipisteet 9–10.

Luokkaan IV merkitään jossakin EU-maassa kantakirjatut ponit, jotka eivät ole Suomessa saavuttaneet palkitsemiseen oikeuttavia pisteitä.

Ratsastus- ja ajokoe

Hevostamman, ponitamman ja -oriin tulee suorittaa hyväksyty ratsastuskoe. Poni voi vaihtoehtoisesti suorittaa ajokokeen. Hevonen tai poni voidaan pätevästä syystä vapauttaa ratsastus- tai ajokokeesta. Päteviä syitä ovat mm. tiineys, pitkäaikainen siitoskäyttö, terveydellinen syy tai aiemmin hyväksytysti suoritettu koe (kantakirjatut tuontieläimet).

Vuonohevosoriin tulee suorittaa kantakirjauksessa käyttökoe. Ks Liite 1.

Tamman hylätyn ratsastus- tai ajokokeen voi uusia kerran. Jos koe uusitaan samana vuonna, ei tamman rakennetta arvostella uudestaan.

Tamman ratsastuskoe voidaan korvata hyväksytyllä tuloksella laatuarvostelusta tai kansallisista kilpailuista.

Suorituskyvynkoe

Kantakirjattavan täysiveri-, puoliveri- ja ratsuponioriin tulee läpäistä Suomen Hippos ry:n hyväksymä suomalainen tai ulkomainen suorituskyvynkoe. Kokeen hyväksyttävä pisteraja on maakohtainen.

Hylätyn kokeen voi uusia kerran. Suorituskyvynkokeen yksityiskohdat ks Liite 5. Yli 6-vuotiaat hevosoriit eivät osallistu suorituskyvynkokeeseen, joka voidaan korvata erittäin hyvillä kilpailutuloksilla. Ks. Liite 6.

Jos arabialaista täysiverioritta tarjotaan arabihevosjalostukseen, sen ei tarvitse tehdä suorituskyvynkoetta. Oriin on kuitenkin suoritettava 4–5-vuotiaana hyväksytysti ratsastuskoe, ja 6-vuotiaana tai sitä vanhempana sen tulee saavuttaa hyväksytty tulos kansallisissa kilpailuissa.

Kantakirjattavan ponioriin tulee läpäistä suorituskyvynkoe kunkin rodun alkuperämaan vaatimusten mukaisesti, tai jos vaatimuksia ei ole, oriin on läpäistävä ratsastus- tai ajokoe. Poniori voi tehdä myös hevosten suorituskyvynkokeen.

4-vuotias täysiveri-, puoliveri- tai ratsuponiori voidaan hyväksyä jalostukseen viideksi vuodeksi, kun ori on suorittanut hyväksytysti suorituskyvynkokeen.

Lausunto

Hevosesta kirjoitetaan lausunto, jossa mainitaan jalostuksen kannalta oleelliset seikat hevosen rakenteesta, liikkeistä ja muista ominaisuuksista.

Kantakirjanumero

Kantakirjaan merkitsemisen yhteydessä annetaan kantakirjanumero muille paitsi täysiverisille hevosille, jotka saavat kirjaintunnuksen, Suomen täysiverihevosten siitoskirja (STS). Hevosen rekisteritodistukseen tai hevospassiin merkitään tiedot kantakirjauksesta.

Kilpailusuoritukset

Tamman ja oriin kilpailusuoritukset otetaan huomioon ja niiden perusteella se voi saada suoritusluokkamerkinnän. Ks. Liite 4.

Islanninhevokset

Islanninhevokset arvostellaan ja palkitaan FEIF:n sääntöjen mukaisesti islanninhevosnäyttelyissä. Suomen Hippos ry vahvistaa hyväksymiseen vaadittavat piste-rajat. Ks. Liite 1.

Erikoislupa

Ori tai tamma voidaan hyväksyä kantakirjaan erikoisluvalla ilman vähimmäisvaatimusten täyttymistä. Ori tai tamma voidaan hyväksyä, vaikka se ei täytä vähimmäisvaatimuksia joissakin seuraavissa kohdissa: rakenne, suku, terveys, suoritukset ja jälkeläisnäyttö (tuontiorit), mikäli se täyttää kaikki muut ominaisuudet keskimääräistä paremmin.

Uusintatarkastus

Uusintatarkastuksessa Suomen Hippos ry arvioi oriin jalostusarvon sen omien ja jälkeläisten tulosten perusteella. Mikäli uusintatarkastus antaa aihetta, ori voidaan poistaa jalostuskäytöstä.

Uusintatarkastettavan oriin rakenne, liikkeet, terveys, lisääntymiskyky sekä luonne tarkastetaan ja oriin jalostusarvo arvioidaan jälkeläisten näyttely- ja/tai kilpailutulosten perusteella. Tuloksia tulee olla käytettävissä riittävä määrä suhteessa jälkeläisten lukumäärään. Ratsuhevosoriilta vaaditaan lisäksi kilpailusuorituksia. Kilpailusuoritusvaatimukset ks. Liite 7.

Vähintään 18-vuotiasta ja arvokirjaimella AB palkittua oritta ei tarvitse esittää lautakunnalle. Suomen Hippos ry arvioi sen jalostusarvon jälkeläistulosten ja eläinlääkärintodistuksen perusteella.

3. Lautakunnat

Suomen Hippoksen vahvistamat lautakunnat suorittavat hevosten ja ponien arvostelun näyttelyissä. Tamma- ja varsalautakunta arvostelee nuoret hevoset ja ponit sekä kantakirjattavat hevos- ja ponitammatt. Orilautakunta arvostelee jalostukseen tarjottavat oriit. Islanninhevosten arvostelu ks. Liite 1 Rotukohtaiset poikkeukset.

Jos lautakunnan äänestäessä äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Suomen Hippos ry:n hallitus vahvistaa tamma- ja varsalautakunnan vuodeksi ja orilautakunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Suomen Hippos ry voi nimetä näyttelyyn ulkomaisen tuomarin, jonka tulee olla ko. rodun kansainvälisen tai alkuperämaan järjestön hyväksymä. Suomen Hippos ry voi hyväksyä myös rotuyhdistyksen valitseman tuomarin, joka on rodun kansainvälisen tai alkuperämaan järjestön hyväksymä.

3.1 Tamma- ja varsalautakunta

Tamma- ja varsalautakunta on päätösvaltainen, kun kolme rakennetuomaria, joista yksi toimii puheenjohtajana, ovat läsnä.

3.2 Orilautakunta

- 1) Suorituskyvynkokeeseen osallistuvien ja kolmevuotiaiden ratsuhevos- ja ratsuponioriiden lautakunta on päätösvaltainen, kun neljä rakennetuomaria, joista yksi toimii puheenjohtajana sekä kaksi askellajituomaria, kaksi estetuomaria ja eläinlääkäri ovat läsnä.
- 2) Suorituskyvynkokeen ulkoilla suorittaneiden ratsuhevos- ja ratsuponioriiden, arabijalostukseen tarjottavien arabihevosoriiden, vuonohevosoriiden ja ponioriiden lautakunta on päätösvaltainen, kun neljä rakennetuomaria, joista yksi toimii puheenjohtajana ja eläinlääkäri ovat läsnä
 - Vuonohevosten käyttökokeen lautakunnan päätösvaltaisuuden vahvistaa Suomen Hippos ry.

3.3 Esteellisyys

Jos joku lautakunnan jäsenistä on estynyt tai esteellinen, nimeää Suomen Hippos ry:n edustaja hänen tilalleen sijaisen. Lautakunnan jäsenen on välittömästi saatettava lautakunnan tietoon mahdollinen esteellisyysperuste. Kysymyksen jäsenen esteellisyydestä ratkaisee lautakunta. Lautakunnan jäsen on esteellinen, jos

- jäsen tai hänen lähiomaisensa on tai on ollut ko. hevosen kasvattaja, omistaja, osaomistaja, valmentaja tai maahantuoja
- jäsen tai hänen lähiomaisensa on ko. hevosen isän kasvattaja, omistaja, osaomistaja, vuokraaja tai oriinpitäjä
- tai jos ilmenee jokin muu vastaava esteellisyysperuste, jolla luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta syystä vaarantuu.

V JÄLKELÄISARVOSTELU

Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta arvostelee kantakirjahevokset ja –ponit jälkeläisten perusteella.

Jälkeläisarvostelun tarkoituksena on arvioida hevosen jalostusarvo sen jälkeläisten tulosten perusteella. Jälkeläisten tulokset ovat luotettavin tiedon lähde arvioitaessa jalostusarvoa. Tuloksia tulee olla käytettävissä riittävä määrä. Jalostusarvostelussa oriitta ja tammaa verrataan koko populaation tasoon. Jälkeläispalkitsemisen tarkoituksena on palkita keskitasoa paremmat jalostuseläimet. Ks. Liite 8 Palkitsemisperusteet jälkeläisarvostelussa.

VI ERITYISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

Jalostuskäyttö

Jalostukseenkäyttöoikeus on voimassa, kun asetetut jalostusohjesäännön mukaiset vaatimukset ja muut edellytykset, kuten maksut, astutuskirjanpito, terveystarkastukset, on suoritettu.

Jalostukseenkäyttöoikeuden saaneen oriin omistajan tulee toimittaa Suomen Hippos ry:n vahvistamilla lomakkeilla astutus- ja keinosiemennystiedot vuosittain lokakuun 31. päivään mennessä Suomen Hippos ry:lle. Jos tietoja ei toimiteta, oriin jalostukseenkäyttöoikeus päättyy.

Astutetun tamman omistajan tulee lähettää oriinpitäjälle täytetty astutus- ja varsomistodistus.

Rekisteröinti ja kantakirjaus hyväksytään vasta suoritettujen maksujen jälkeen.

Keinosiemennys ja alkionsiirto

Keinosiemennys- ja alkionsiirtotoimintaa varten tarvitaan maa- ja metsätalousministeriön myöntämä lupa. Sukusolujen ja alkioden alkuperä tulee osoittaa todistuksella, joka on komission päätöksen 96/79/EY (rekisteröityjen hevoseläinten siemennesteen, munasolujen ja alkioden polveutumis- ja tunnistamistodistuksista) mukainen.

Suomen Hippos ry voi hyväksyä ulkomaisen oriin sukusoluja käytettäväksi, jos ori täyttää vähintään kantakirjausvaatimukset Suomessa ja em. komission päätöksen mukaiset polveutumisehdot.

Tarttuvat taudit

Suomen Hippos ry voi huolehtia tarpeellisista toimenpiteistä hevosten tarttuvien tautien leviämisen estämiseksi.

**AVELSREGLEMENTE FÖR VARMBLODIGA
RIDHÄSTAR, PONNYER, ISLANDSHÄSTAR OCH
FJORDHÄSTAR**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I	INLEDNING	20
II	RASER OCH AVELSMÅL	22
III	REGISTRERING	23
1	Register	23
2	Identifiering	23
3	Registeruppgifter	24
IV	INDIVIDBEDÖMNING	25
1	Premiering av unghästar och unga ponnyer	25
2	Stambokföring	26
2.1	Stamböcker och härstamningskrav	26
2.2	Villkor för stambokföring	28
2.3	Exteriör- och prestationskrav vid stambokföring	28
3	Nämnderna	31
3.1	Premieringsnämnden för ston och föl	31
3.2	Hingstpremieringsnämnden	31
3.3	Jäv	31
V	AVKOMMEBEDÖMNING	32
VI	SÄRSKILDA BESTÄMMELSER	32
VII	BILAGOR	
1	Rasbeskrivningar och Rasvisa undantag	
2	Godkända härstamningsstamböcker	
3	Allmänna defekter och sjukdomar som är till skada vid avel	
4	Tävlingsresultat som krävs för prestationsklass	
5	Detaljerad information om bruksprov	
6	Tävlingsprestationer som ersätter bruksprov	
7	Tävlingsprestationskrav vid ny inspektion	
8	Premieringsgrunder vid avkommebedömning	

I INLEDNING

Målet för aveln är att välja föräldrarna med den bästa arvsmassan för att producera djuren i den följande generationen. Avelsmålen för ridhästar, ponnyer, islandshästar och fjordhästar baserar sig på rasbeskrivningar.

En förutsättning för avelsarbete är identifiering av djuren och registrering av dem med ett individuellt registernummer i ett basregister. I registret insamlas också resultat som är väsentliga med tanke på aveln. Vid avelsvalet utnyttjas såväl individ- som avkommebedömning. Vid individbedömning bedöms hästen eller ponnyen på basis av dess egna och vid avkommebedömning på basis av avkommornas resultat. Individbedömning är tillräcklig för att beskriva djurets avelsvärde då det gäller en väl förärvd egenskap. Avkommebedömning är den pålitligaste valmetoden och det är skäl att göra en jämförelse mellan djuren då det är fråga om en svagt förärvd egenskap.

Individbedömning av hästar och ponnyer utförs vid utställningar. Unghästar bedöms vid fölutställningar och 4-åringar och äldre vid stambokföringar och då utgör bedömningen också val till avel samt till registret över avelshästar. För unghästar och ponnyer innefattar individbedömning exteriör- och gångartsbedömning på en utställning. Vid stambokföring av ston samt vid bedömning av ponny- och fjordhästhingstar inkluderar individbedömningen förutom exteriör- och gångartsbedömning också ett rid- och/eller körprov. Ridhästhingstarnas prestationer bedöms med hjälp av ett bruksprov. Alla hästar och ponnyer skall vara friska och de får inte ha ärftliga fel som skadar aveln. Hälsokontroll ingår i avelsbedömning av hingstar.

Vidare inkluderar individbedömningen beaktande av tävlingsprestationer på basis av vilka en häst eller ponny kan erhålla en anteckning om sin prestationsklass.

Avkommorna till en hingst bedöms i samband med ny inspektion av hingsten med högst fem års mellanrum och hingstar kan premieras med en avelsvärdebokstav på basis av sin avkomma. Även ett sto kan premieras med avelsvärdebokstav på basis av sin avkomma.

Avkommebedömning av ston och hingstar baserar sig på avkommans utställnings- och tävlingsresultat.

Schema över avelsprogram för varmblodiga ridhästar, ponnyer, islandshästar och fjordhästar

Ston

Avkommebedömning stamboksston

Avelsvärdebokstav

Individbedömning 4-åriga och äldre ston

Stambokföring vid stopremiering
Islandshästar vid utställning för islandshästar

Individbedömning 1–3-åriga ston

Bedömning av unghästar vid fölutställning
Islandshästar vid utställning för islandshästar

Hingstar

Individ- och avkommebedömning stambokshingstar

Ny inspektion vid hingstpremiering
Avelsvärdebokstav

Individbedömning 4-åriga och äldre ridhästhingstar

Stambokföring vid hingstpremiering

Individbedömning 4-åriga och äldre ponnyhingstar

4-5-åringar avelsbedömning vid hingstpremiering
6-åringar och äldre stambokföring vid hingstpremiering

Individbedömning 4-åriga och äldre fjordhästhingstar

4-åringar avelsbedömning vid hingstpremiering
5-åringar och äldre stambokföring vid hingstpremiering

Individbedömning 4-åriga och äldre islandshästhingstar

Stambokföring vid utställning för islandshästar

Individbedömning 3-åriga hingstar

Avelsbedömning vid hingstpremiering
Islandshästhingstar vid utställning för islandshästar

Individbedömning 1–2-åriga hingstar

Bedömning av unghästar vid fölutställning
Islandshästar vid utställning för islandshästar

II RASER OCH AVELSMÅL

I avelsmålen uppräknas de viktigaste målen för varje ras som skall eftersträvas i uppfödning enligt avelsreglementet. Bedömning och val i enlighet med avelsreglementet baserar sig på fastställda avelsmål.

Ridhästar

Angloarabiskt fullblod

Målet är att producera en välproportionerad, hållbar och ädel sporthäst som uppvisar god ridbarhet och prestationsförmåga i samtliga ridgrenar.

Arabiskt fullblod

Målet är att avla hästar av god arabtyp enligt den internationella rasbeskrivningen som är lämpade för mångsidig användning inom hästsporten.

Engelskt fullblod

Målet är att producera en ädel och proportionerlig fullblodshäst som är lämpad för de olika grenarna inom ridsporten.

Finskt halvblod (Finnish Warmblood, FWB)

Målet är att avla en häst med hög kapacitet som till typ, exteriör, rörelser, temperament och hållbarhet är av internationell klass.

Ponnyer

Connemaraponny

Målet är att producera renrasiga ponnyer som uppfyller rasbeskrivningen och kraven på härstamning i ursprungslandet och som är lämpade för de olika grenarna inom ridsporten samt körning. Ponnyerna skall vara lätthanterliga och ha ett bra temperament, de skall vara sunda, ha felfri exteriör och vara lämpade att ridas av såväl ungdomar som vuxna.

New Forestponny

Målet är att producera renrasiga ponnyer som uppfyller rasbeskrivningen och kraven på härstamning i ursprungslandet. De skall till exteriör, rörelser och temperament vara lämpade för mångsidig användning inom hästsporten. Särskild uppmärksamhet skall fästas vid bevarande av den ursprungliga typen av new forestponny.

Russ

Målet är att producera ponnyer som uppfyller rasbeskrivningen i ursprungslandet och som har en stark exteriör, är lämpade att användas av såväl ungdomar som vuxna, har ett bra temperament och kan användas mångsidigt inom rid-, trav- och körsporten. Förutom de ovan uppräknade egenskaperna skall avelsdjuren också ha god fertilitet.

Shetlandsponny

Målet är en frisk ponny som uppfyller principerna och rasbeskrivningen i rasens ursprungsland. Vid avel beaktas rasens olika användningssyften som rid-, kör- och travponny.

Finsk ridponny

Målet är att producera ponnyer i enlighet med det av Finlands Hippos fastställda programmet för ridponnyer vilkas mankhöjd ligger i närheten av maximihöjden 148 cm och som till sin exteriör, sina rörelser och sitt temperament är lämpade för alla grenar inom ridsporten.

Welshponny

Målet är att uppföda welshponnyer som uppfyller avelsmålen och rasbeskrivningarna i ursprungslandet och som är friska, har felfri exteriör och som till sitt temperament och sina egenskaper lämpar sig för alla ridgrenar samt körning.

Islandshäst

Målet är att producera renrasiga, friska, fertila och hållbara gångartshästar med 4 eller 5 gångarter för såväl tävlings- som hobbybruk i enlighet med den internationella takorganisationens The International Federation of Icelandic Horse Associations (FEIF) avelsmål. Hästarna bör till sin exteriör och sitt temperament vara lämpade för gångartsridning.

Fjordhäst

Målet är att uppföda hästar som till sin typ uppfyller ursprungslandets rasbeskrivning och som har ändamålsenlig exteriör, mångsidiga bruksegenskaper, bra temperament och som är hållbara.

Rasbeskrivningar, se Bilaga 1.

III REGISTRERING

1. Register

Finlands Hippos rf. för ett register för ridhästar, ponnyer, islandshästar och fjordhästar. Vidare finns ett s.k. statistikregister för hästar med härstamningsuppgifter som inte är tillförlitliga eller som inte iakttar kraven i rasens ursprungsland.

Finlands Hippos rf registrerar i Finland födda samt importerade hästar och ponnyer. I Finland födda hästar bör anmälas till registret under födelseåret. Om hästen är född under perioden oktober–december kan anmälan göras följande år. Importerade hästar anmäls till registret inom två månader från importdatum. Förhöjd registreringsavgift upp bärs för försenad anmälan.

Se Rasvisa undantag, bilaga 1.

2. Identifiering

Hästen bör identifieras för registrering av en av Finlands Hippos rf. godkänd identifierare. Till identifieringsformuläret bifogas för i Finland födda hästar och ponnyer deras födelsecertifikat i original samt för importerade hästar och ponnyer ett registreringsbevis utfärdat av en auktoriserad organisation och identifieringshandlingar eller hästpass. Uppgifter om eventuella ägarbyten bör bifogas vid registreringen.

Importerade fullblodshästar registreras inte utan ett exportcertifikat från central-organisationen.

Härstamningsdefinition utförs för i Finland födda hästar och ponnyer för att bestyrka deras härstamning.

3. Registeruppgifterna

Följande uppgifter om hästen antecknas i registret:

1. Namn
2. Registernummer
3. Kön
4. Födelseid och -plats (-land)
5. Ras
6. Färg, tecken och övriga kännetecken
7. Härstamning
8. Ursprungsbezeichnung
9. Uppfödare (stoets ägare då fölet föds eller den som hyrt stoet enligt avtal godkänt av Finlands Hippos rf.)
10. Ägarens namn och adress

Namn

Namn som registrerats i Finland eller i annat land kan inte ändras. Ett uppfödarnamn som tagits i bruk vid en senare tidpunkt kan med ägarens medgivande läggas till namnet på en häst som registrerats tidigare. En häst kan inte namnges efter ett företags eller ett produktmärke.

Finlands Hippos har rätt att låta bli att registrera ett namn som strider mot god sed, förorsakar missförstånd med ett tidigare registrerat namn eller är ett skyddat uppfödarnamn. Födelseidets beteckning tillfogas efter namnet på en importerad häst, dock klart åtskilt från namnet.

Registreringsbevis / Hästpass

Hästens ägare ges ett hästpass över att hästen införts i registret. Hästpasset överläts med hästen då den övergår i ny ägo.

Ett bortkommet eller förstört registreringsbevis eller hästpass ersätts på begäran med ett nytt av Finlands Hippos rf. efter att en tillförlitlig redogörelse inlämnats över bevisets försvinnande och att beviset annullerats genom kungörelse.

Anmälan om avregistrering

Hästägaren bör omedelbart inlämna anmälan om avregistrering till Finlands Hippos, om hästen har dött eller den har stadigvarande förts ut ur landet.

Ägarbyte

Den nya hästägaren bör skriftligt anmäla ägarbytet till registerföraren inom 14 dygn från ägoskiftet. Anmälan bör vara undertecknad av både köparen och säljaren.

IV INDIVIDBEDÖMNING

Resultat som krävs för individbedömning samlas vid utställningar där hästar och ponnyer bedöms på basis av sin exteriör och sina prestationer. 1–3-åriga hästar och ponnyer kan visas vid fölutställningar.

Hästar och ponnyer kan visas för införing i stamboken beroende på ras tidigast som 4–6-åringar. Detta sker i samband med sto-, hingst- eller islandshästpremieringar.

En 4-årig eller äldre valack kan visas en gång vid en sto- eller fölpremiering för bedömning av föräldrarnas avkommor.

Islands- och fjordhästar, se Rasvisa undantag Bilaga 1.

1. Premiering av unghästar och unga ponnyer

1–3-åriga hästar och ponnyer premieras vid utställningar som Finlands Hippos rf. anordnat eller godkänt. I premieringarna får delta renrasiga individer samt individer i enlighet med programmet för ridponnyer som härstammar efter finländska eller utländska hingstar som godkänts av Finlands Hippos rf.

Bedömningspunkter

1-åringarna bedöms enligt följande punkter:

1. typ, huvud, hals och bål
2. ben och hovar samt rörelsernas korrekthet
3. skritt och trav

Varje punkt betygsätts med 4–10 poäng. På basis av de sammanlagda poängen kan 1-åringarna premieras med I-, II- eller III-pris enligt följande:

Premieringsklasserna:

- I:a pris 24–30 poäng
- II:a pris 21–23 poäng
- III:e pris 18–20 poäng

2- och 3-åriga hästar och ponnyer kan premieras med I:a, II:a eller III:e pris varvid bedömningspunkterna är följande:

1. typ
2. huvud, hals och bål
3. ben och hovar samt rörelsernas korrekthet
4. skritt
5. trav

Varje punkt betygsätts med 4–10 poäng. På basis av de sammanlagda poängen kan 1-åringarna premieras med I-, II- eller III-pris enligt följande:

Premieringsklasser:

- I:a pris 40–50 poäng
- II:a pris 35–39 poäng
- III:e pris 30–34 poäng

Ifall ett föl får mindre än 5 poäng för någon bedömningspunkt premieras det inte.

Islandshästarna premieras med I:a, II:a eller III:e pris i enlighet med FEIF:s regler.

Bedömningen antecknas i hästens registreringsbevis eller hästpass.

Godkännande av en 3-årig hingst för avel

En 3-årig häst- eller ponnyhingst kan godkännas för användning i avel för en bestämd tid sedan den godkänts vid inspektionen. 3-åriga hingstar bedöms vid en hingstpremiering.

En hingst godkänns för avel alltid för en bestämd period. Fullblods- eller halvblodshingstar som godkänts vid inspektionen kan som 3-åringar godkännas för användning i avel för ett år, ponnyhingstar för tre år och fjordhästhingstar för två år.

Vid inspektionen bedöms hingstens exteriör, rörelser, hälsa och temperament. Inspektionen av 3-åriga ridhästhingstar inkluderar löshoppnings- och gångartsprov. Inspektionen av 3-åriga fjordhästhingstar inkluderar ett körprov.

Vid sidan av de ovannämnda egenskaperna som bedöms, skall hingsten uppfylla kraven på härstamning, se 2.1 och villkoren för stambokföring se 2.2, punkterna 1, 3 och 4.

Premieringsbetyg

Hästar som erhållit I:a pris tilldelas ett premieringsbetyg.

2. Stambokföring

Stambokföring innebär godkännande av en hingst eller ett sto i registret över avelshästar. När en hingst har godkänts i stamboken godkänns den för avel för en bestämd period. När ett sto har godkänts för stamboken blir det godkänt för avel. Om hingsten vid ny inspektion uppvisar individuella resultat och avkommeresultat som uppfyller kraven på en avelshingst, godkänns den för fortsatt avel. En avelshingst är en hingst som bedömts enligt avelsreglementet, som är godkänd för avel och som uppfyller minimikraven i enlighet med avelsreglementet. Fadershingsten i en individs stamtavla är en avelshingst, om den vid tidpunkten för avlandet av individen i fråga har innehaft rätt användas i avel.

Hästar och ponnyer som härstammar från godkända härstamningsstamböcker kan visas för stambokföring tidigast som 4–6-åringar. Stamboksbedömning av hästar och ponnyer följer avelsmålen och rasbeskrivningarna. Finlands Hippos rf. bekräftar varje år härstamningsstamböckerna som godkänns vid stambokföring. Se Bilaga 2 Godkända härstamningsstamböcker.

2.1 Stamböcker och härstamningskrav

Finlands Hippos rf. upprätthåller följande stamböcker för varmblodiga ridhäst- och ponnyhingstar och -ston samt islandshäst- och fjordhästhingstar och -ston:

- A. Stamboken för fullblodshästar** som omfattar stamböckerna för angloarabiskt fullblod, arabiskt fullblod och engelskt fullblod.

B. Stamboken för finskt halvblod som indelas i huvudstambok, stambok och förstambok.

Härstamningskrav:

1. Huvudstambok

Hingstarna och stona bör vara införda i godkända utländska huvudstamböcker eller ha fyra registrerade generationer samt vara efter för avel godkända hingstar i fyra led.

2. Stambok

Stona bör vara införda i en utländsk stambok eller ha minst tre registrerade generationer samt vara efter för avel godkända hingstar i tre led.

3. Förstambok

Stona bör ha minst två registrerade generationer samt vara efter för avel godkända hingstar i två led.

C. Stamboken för ponnyer som beträffande härstamningen är indelad i huvudstambok och förstambok.

Krav på härstamning:

1. Stambok

Hingstarna och stona bör ha minst tre registrerade generationer samt vara efter för avel godkända fäder i tre led eller vara införda i ursprungslandets stambok.

2. Förstambok

a) Stona bör ha minst två registrerade generationer samt vara efter för avel godkända hingstar i två led.

b) I förstamboken för de olika raserna kan införas ponnyer som kan godkännas i den avdelning som motsvarar förstamboken i ursprungslandet.

Connemara stambok
förstambok

New Forest stambok
förstambok

Russ stambok
förstambok

Shetland stambok

Finsk ridponny stambok
förstambok

Welsh stambok
(sektioner A, B, C och D) förstambok

Welshpartbred stambok

D. Stambok för islandshästar

Krav på härstamning, se Bilaga 1 Rasvisa undantag.

E. Stambok för fjordhästar

Krav på härstamning, se Bilaga 1 Rasvisa undantag.

2.2 Villkor för stambokföring

Av en häst eller ponny som införs i stambok krävs att:

Hingstar och ston

1. Den är införd i registret.
2. Den är minst 4 år gammal, ponnyhingst minst 6 år gammal och fjordhästhingst minst 5 år gammal.
3. Den är frisk och saknar defekter som försvårar aveln.
Hingstens extremiteter skall röntgenundersökas enligt anvisningar för uteslutande av ärftliga defekter. Se Bilaga 3.
4. Dess härstamning kontrolleras genom bestämning av härstamningen.

2.3 Exteriör- och prestationskrav vid stambokföring

Mått

Vid stambokföring mäts åtminstone:

1. mankhöjden
2. höjden över korset
3. bröstomfånget
4. framskenans omfång

Bedömning

Vid premieringen bedöms fullblods- och halvblodshästarnas, ponnyernas och fjordhästarnas exteriör och rörelser enligt följande:

1. typ
2. huvud, hals och bål
3. ben och hovar samt rörelsernas korrekthet
4. rörelsemekaniken i skritt
5. rörelsemekaniken i trav

För varje bedömningspunkt ges 4–10 poäng. Hingstarna och stona godkänns i stamboken på basis av de sammanlagda poängen och helhetsbedömningen. Hingstar premieras med I:a eller II:a pris och ston med I:a, II:a eller III:e pris.

Poängkraven för stambokföring är följande:

Hingstar

I:a pris minst 40 poäng

Hästhingstar:

II:a pris minst 37 poäng

Ponnyhingstar:

II:a pris minst 38 poäng

En ridhästhingst skall vid exteriörbedömning erhålla minst 37 poäng. Ingen bedömningspunkt får vara sämre än 7 poäng. Om en hingst erhåller minimipoängsumman 37 vid exteriörbedömning, ställs på dess prestationsförmåga högre krav än på en hingst som erhållit över 37 poäng.

En ponnyhingst skall vid exteriörbedömning erhålla minst 38 poäng sammanlagt och ingen bedömningspunkt får vara sämre än 7. En ponnyhingst måste få minst 8 för typen.

Ston

I:a pris minst 40 poäng

II:a pris minst 35 poäng

III:e pris minst 30 poäng

Ett sto som erhåller lägre än 5 poäng för någon bedömningspunkt eller vars sammanlagda poäng underskrider 30 godkänns inte i stamboken. Ett sto som underkänts vid premiering kan visas på nytt, dock tidigast följande år.

Diplom tilldelas ston som sammanlagt erhållit minst 40 poäng. Ingen bedömningspunkt får vara sämre än 7.

Nämnden kan föreslå en höjning av stamboksklassen med en klass om en häst får 9–10 för rörelserna eller en ponny 9–10 för typen.

Ponnyer som införts i stamboken i ett EU-land, men som inte erhållit poäng som berättigar till premiering i Finland, registreras i klass IV.

Rid- och körprov

Hästston, ponnyston och –hingstar skall ytterligare avlägga ett godkänt ridprov. Ponnyerna kan alternativt välja att avlägga ett körprov. En häst eller ponny kan befrias från rid- eller körprov på grund av giltig orsak. Som giltig orsak räknas bl.a. dräktighet, långvarigt avelsbruk, hälsoskäl eller ett tidigare godkänt prov (importerade djur som införts i stambok).

En fjordhästhingst skall avlägga ett bruksprov vid premiering. Se Bilaga 1.

Ston kan göra om ett icke-godkänt rid- eller körprov en gång. Om provet görs om samma år, bedöms stoets exteriör inte på nytt.

Ridprovet för ett sto kan ersättas med godkänt resultat vid kvalitetsbedömningen eller nationella tävlingar.

Bruksprovet

En fullblods-, halvblods- eller ridponnyhingst som skall införas i stamboken bör avlägga ett av Finlands Hippios rf. godkänt bruksprov i Finland eller utomlands. Poänggränsen för ett godkänt prov varierar i olika länder.

Underkänt prov kan tas om en gång. För detaljerad information om bruksprovet, se Bilaga 5. Hingstar som är äldre än 6 år deltar inte bruksprov. I stället kan de ersätta bruksprovet med utmärkta tävlingsprestationer. Se Bilaga 6.

Om en arabisk fullblodshingst visas för godkännande inom aveln av arabhästar behöver den inte avläggas bruksprov. Hingsten bör dock som 4–5-åring avlägga ett godkänt ridprov och som 6-åring eller äldre uppnå ett godkänt resultat i nationella tävlingar.

Ponnyhingstar som införs i stamboken skall avlägga ett bruksprov i enlighet med kraven i ursprungslandet för respektive ras eller, om inga krav finns, klara av ett rid- eller körprov. Ponnyhingstarna kan även avlägga hästarnas bruksprov.

En 4-årig fullblods-, halvblods- eller ridponnyhingst kan godkännas för avel för fem år när hingsten har avlagt ett godkänt bruksprov.

Utlåtande

Ett skriftligt utlåtande om hästen ges som innehåller ur avelssynpunkt väsentliga uppgifter om dess exteriör, rörelser och övriga egenskaper.

Stamboksnummer

I anslutning till stambokföringen får alla andra än fullblodshästarna ett stamboksnummer. Fullblodshästarna får i stället en bokstavskod, Suomen täysiverihevosten siitoskirja (STS) (Avelsboken för fullblodshästar i Finland). Uppgifterna från stambokföringen antecknas i registerboken eller hästpasset.

Tävlingsprestationer

Stons och hingstars tävlingsprestationer tas i beaktande och hästen kan på basis av dem erhålla en anteckning om prestationsklass. Se Bilaga 4.

Islandshästar

Islandshästarna bedöms och premieras vid utställningar för islandshästar i enlighet med FEIF:s regler. Finlands Hippos rf. fastställer poänggränserna för godkännande. Se. Bilaga 1.

Specialtillstånd

En hingst eller ett sto kan med specialtillstånd godkännas för införing i stamboken utan att minimivillkoren för stambokföring uppfylls. En hingst eller ett sto kan godkännas, även om den inte uppfyller minimikraven beträffande någon av följande punkter: exteriör, släkt, hälsa, prestationer eller avkommeresultat (importerade hingstar), om den uppfyller de övriga egenskaperna bättre än genomsnittet.

Ny inspektion

Vid ny inspektion bedömer Finlands Hippos rf. hingstens avelsvärde utgående från dess egna och dess avkommas prestationer. En hingst kan dras bort från avelsbruk, om den nya inspektionen föranleder detta.

När en hingst inspekteras på nytt granskas dess exteriör, rörelser, hälsa, fertilitet samt temperament och dess avelsvärde bedöms på basis av avkommans utställnings- och/eller tävlingsresultat. Ett tillräckligt antal resultat skall vara tillgängliga i förhållande till antalet avkomor. Av ridhästhingstarna krävs dessutom tävlingsprestationer. Kraven på tävlingsprestationer, se Bilaga 7.

En hingst som är minst 18 år gammal och som premierats med värdebokstav AB behöver inte visas upp för nämnden. Finlands Hippos rf. bedömer dess avelsvärde på basis av avkommeresultatet och ett veterinärintyg.

3. Nämnderna

Nämnder utsedda av Finlands Hippos rf. premierar hästar och ponnyer vid utställningar. Sto- och fölpremieringsnämnden bedömer unghästar och ponnyer samt häst- och ponnyston som stambokförs. Hingstpremieringsnämnden bedömer hingstar som erbjuds till avel. Premiering av islandshästar, se Bilaga 1 Rasvisa undantag.

Om nämndens röster vid omröstning är lika, avgör ordförandens röst.

Finlands Hippos rf:s styrelse fastställer sto- och fölpremieringsnämnden för ett år och hingstnämnden för tre år i sänder. Finlands Hippos rf. kan utse en utländsk domare till en utställning. Domaren bör vara godkänd av en internationell organisation för ifrågavarande ras eller organisationen i rasens ursprungsland. Finlands Hippos rf. kan också godkänna en av en rasförening utvald domare som är godkänd av en internationell organisation för ifrågavarande ras eller organisationen i rasens ursprungsland.

3.1 Sto- och fölpremieringsnämnden

Sto- och fölpremieringsnämnden är beslutförför då tre exteriördomare, av vilka en är ordförande, är närvarande.

3.2 Hingstpremieringsnämnden

- 1) Premieringsnämnden för ridhäst- och ridponnyhingstar som deltar i bruksprovet och för treåriga ridhäst- och ridponnyhingstar är beslutförför då fyra exteriördomare, av vilka en är ordförande, samt två gångartsdomare, två hinderdomare och en veterinär är närvarande.
- 2) Premieringsnämnden för ridhäst- och ridponnyhingstar som utfört bruksprov utomlands, arabhingstar som erbjuds för arabhästavel, fjordhästhingstar och ponnyhingstar är beslutförför då fyra exteriördomare, av vilka en är ordförande, och en veterinär är närvarande.
 - Beslutförhåten för nämnden för bedömning av fjordhästars bruksprov bekräftas av Finlands Hippos rf.

3.3 Jäv

Om någon medlem av premieringsnämnden är jävig eller har förhinder utses suppleant av en representant för Finlands Hippos rf. En medlem i nämnden måste omedelbart informera nämnden om eventuell grund för jäv. Nämnden avgör om medlemmen är jävig. En medlem av nämnden är jävig, om

- medlemmen eller en nära anhörig till honom eller henne är eller har varit den ifrågavarande hästens uppfödare, ägare, delägare, tränare eller importör
- medlemmen eller en nära anhörig till honom eller henne är uppfödare, ägare eller delägare av fadern till ifrågavarande häst eller har hyrt den eller är hingsthållare,
- eller om det uppdagas någon annat motsvarande grund till jäv.

V AVKOMMEBEDÖMNING

Ridhäst- och ponnyutskottet vid Finlands Hippos bedömer stambokshästar och -ponnyer på basis av avkomman.

Avsikten med avkommebedömningen är att bedöma hästens avelsvärde på basis av dess avkommas resultat. Avkommornas resultat är den tillförlitligaste informationskällan vid bedömning av avelsvärdet. Det bör finnas ett tillräckligt antal resultat tillgängliga. Vid avelsbedömning jämförs hingstar och ston med nivån för hela populationen. Avsikten med avkommepremiering är att premiera avelsdjur som är bättre än medeltalet. Se Bilaga 8 Grunder för premiering vid avkommebedömning.

VI SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

Användning i avel

Rätten att använda en hingst i avel är i kraft när kraven i enlighet med avelsreglementet samt övriga förutsättningar, exempelvis avgifter, betäckningsbokföring, hälsoinspektioner, har utförts.

Ägaren till en hingst som erhållit tillstånd att användas i avel bör årligen, senast den 31 oktober, på en av Finlands Hippos rf. fastställd blankett tillstålla Finlands Hippos rf. uppgifter om betäckningar och semineringar. Om inte uppgifterna inlämnas, återtas hingstens tillstånd att användas i avel.

Ägaren till ett betäckt sto skall skicka ett ifyllt betäcknings- och fölningsintyg till hingsthållaren.

Registrering och stambokföring godkänns först efter att avgifterna har betalats.

Semin och embryotransplantation

För semin- och embryotransplantationsverksamhet krävs tillstånd beviljat av jord- och skogsbruksministeriet. Könscellernas och embryonas ursprung bör påvisas med ett intyg som överensstämmer med kommissionens beslut 96/79/EG 8 (om härstamnings- och identifieringsbevis för sperma, ägg och embryon av registrerade hästdjur).

Finlands Hippos rf. kan godkänna användning av en utländsk hingsts könsceller om hingsten uppfyller minst kraven på stambokföring i Finland samt villkoren för härstamning i enlighet med ovannämnda kommissionens beslut.

Smittosamma sjukdomar

Finlands Hippos rf. kan besluta om nödvändiga åtgärder för att förhindra spridningen av smittosamma hästsjukdomar.